

КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада

Протокол №1 від 28.08.2025

Голова вченої ради

О. В. Яковлева

ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

ОБОВ'ЯЗКОВА ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА

для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю С4 «Психологія»

СХВАЛЕНО

Кафедра психології

Протокол №1 від 28.08.2025

Зав. кафедрою

Ю. І. Лановенко

Київ 2025

Укладачі:

Лановенко Ю. І., Шафорост А. В.

За редакцією:

Яковлевої О. В.

Рецензенти:

Хомич Г. О., кандидат психологічних наук, професор

Шелестова О. В., кандидат психологічних наук

Програма виробничої практик для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія (денної та заочної форм навчання). Методичні рекомендації / Укладачі: Лановенко Ю. І., Шафорост А. В. / За ред. Яковлевої О. В. – К.: КІБіТ, 2025. – 15 с.

Програма містить зміст, цілі і завдання практики, порядок її організації та методичне забезпечення, порядок оформлення звіту і складання заліку про проходження практики.

© «Київський інститут бізнесу та технологій» 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ	7
<i>2.1 Керівництво практикою</i>	7
Обов'язки керівника практики від Інституту:	7
Обов'язки керівника практики від організації:	8
<i>2.2 Обов'язки студента-практиканта</i>	9
3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ	10
4. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ	11
<i>4.1 Організація контролю за практичною підготовкою студентів</i>	11
<i>4.2 Оформлення звіту</i>	12
Список використаних джерел	13
ДОДАТОК А	14
ДОДАТОК Б	15

ВСТУП

Виробнича практики студентів Київського інституту бізнесу та технологій (далі – Інституту) є невід’ємною складовою навчального процесу і здійснюється у відповідності з навчальним планом підготовки магістрів.

Програма практичної підготовки є основним навчально-методичним документом, який регламентує діяльність керівників практики від закладу вищої освіти (далі – ЗВО) та від баз практики та студентів-практикантів.

Програма практики, розроблена для студентів спеціальності С4 «Психологія», містить зміст, цілі і завдання, індивідуальні завдання, порядок їх організації та методичне забезпечення, обов’язки керівників практики та студентів-практикантів. У програмі також наведено порядок підведення підсумків, оформлення звітів і складання заліку про проходження практики перед комісією.

Програма практики для студентів спеціальності С4 «Психологія» розрахована на 3 кредити ECTS у третьому семестрі.

Виробнича практики магістрів ЗВО проводиться на базах практики, які мають відповідати вимогам програми. Студенти можуть самостійно з дозволу кафедри підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання. З базами практики (підприємствами, організаціями, установами будь-яких форм власності) ЗВО завчасно укладають договори. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Практична підготовка студентів є складовою частиною освітнього процесу і спрямована на оволодіння студентами системою професійних вмінь та навичок, а також первинним досвідом професійної діяльності, і має сприяти саморозвитку студента. Практична підготовка покликана не тільки забезпечити формування професійних умінь, але й професійних навичок і рис особистості психолога.

Метою практики є закріплення та поглиблення професійних знань і вмінь у сфері реабілітаційної психології, набуття досвіду практичної діяльності в закладах охорони здоров'я, соціальних установах, реабілітаційних центрах, освітніх і громадських організаціях; розвиток здатності до самостійного планування, реалізації та аналізу психологічних заходів, спрямованих на відновлення психічного здоров'я та соціальної адаптації клієнтів.

Завданням практичної підготовки здобувачів вищої освіти галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» спеціальності С4 «Психологія» СВО «Магістр» є:

- оволодіння сучасними методами діагностики, психологічного супроводу та психокорекції у сфері реабілітаційної психології.
- розвиток умінь планування, організації та проведення індивідуальної та групової реабілітаційної роботи з різними категоріями клієнтів (особи з інвалідністю, учасники бойових дій, особи після психотравмуючих подій, діти та дорослі з особливими потребами).
- формування навичок мультидисциплінарної взаємодії з медичними, педагогічними та соціальними працівниками.
- набуття досвіду розробки та впровадження психопрофілактичних і реабілітаційних програм, оцінки їх ефективності.
- удосконалення дослідницьких умінь: збір емпіричних даних, їх аналіз, інтерпретація результатів для формування психологічних висновків.
- вироблення професійної етики, відповідального та рефлексивного ставлення до власної практичної діяльності.
- розвиток комунікативних, організаторських та консультативних умінь у взаємодії з клієнтами різних вікових і соціальних груп.

Проходження практики забезпечує формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

інтегральна: здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог;

загальні: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність проведення досліджень на відповідному рівні; здатність генерувати нові ідеї (креативність); уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; цінування та повага різноманітності та мультикультурності; здатність діяти на основі етичних

міркувань (мотивів); здатність діяти соціально відповідально та свідомо; здатність розробляти та управляти проектами; здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети; здатність спілкуватися іноземною мовою;

спеціальні (фахові): здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики; здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та/або практичної значущості; здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності; здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік; здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології; здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах; здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності; здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію; здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями; здатність надавати оперативну психологічну допомогу та використовувати методи психологічного захисту людини в складних життєвих ситуаціях; здатність здійснювати психолого-реабілітаційну діагностику, розробляти та реалізовувати індивідуальні та групові плани психологічної реабілітації осіб; здатність до рефлексії та супервізії власної фахової діяльності; здатність активізувати психосоматичні ресурси особистості для її ефективного функціонування в складних життєвих ситуаціях.

Під час проходження практики студенти повинні брати активну участь у діяльності організації, знаходити резерви вдосконалення діяльності за кожним функціональним напрямом і підготувати обґрунтування низки пропозицій щодо підвищення ефективності здійснення психологічних послуг.

Організація, де студент проходить практику, стає об'єктом проведення самостійного емпіричного (прикладного) дослідження на реальному фактичному матеріалі.

Співпраця навчального закладу, студента та організації, що є базою практики, дозволяє сформулювати тему реальної кваліфікаційної роботи, яка повинна бути корисною для організації і виконуватись на її замовлення відповідно до вимог проведення атестації випускника для кожного рівня підготовки.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Практика студентів проводиться на організаціях-базах практики, з якими укладено договори на проходження практики студентами. Після укладання договорів про організацію і проведення практики, не пізніше ніж за місяць до її початку оформлюється наказ, в якому визначаються бази практики, її тривалість і керівники від ЗВО.

Згідно з наказом, студенти отримують направлення на практику. Кафедра Психології до початку практики проводить установчу конференцію (збори) студентів-практикантів і викладачів, які керують практикою. На конференції студенти ознайомлюються з основними вимогами до проходження практики та оформлення звітних документів, отримують загальні та індивідуальні завдання на практику, документацію та стимульний матеріал, який необхідний для збору фактичних даних та оформлення звіту.

Студенти-практиканти з отриманими направленнями прямують до організацій-баз практики. В організації зарахування студентів на практику оформлюється наказом, де визначаються робочі місця, керівники практики від організації.

На початку практики студент оформлює (при необхідності) перепустку на підприємство-базу практики, проходить інструктаж з техніки безпеки. Керівник від підприємства проводить зі студентами ознайомлювальну роботу, уточнює графік проходження практики, організовує екскурсію по підприємству.

Практика здійснюється в структурних підрозділах установи, де практиканти ознайомлюються зі структурою цього підрозділу (відділу), посадовими обов'язками його співробітників.

У період практики студенти можуть працювати стажерами (дублерами) або на штатних посадах психолога (психореабілітолога, корекційного педагога, вихователя).

2.1 Керівництво практикою

Керівництво практикою студентів покладається на кафедру сумісно з організаціями, де вона здійснюється.

Для кожної групи студентів, що направляється на місце практики, призначаються керівники практики від Інституту та від організації.

Керівник практики від Інституту призначається його ректором зі складу викладачів кафедри Психології.

Обов'язки керівника практики від Інституту:

- контроль за проходженням практики студентами;
- видача індивідуальних завдань студентам;
- консультування та допомога студентам в оформленні звіту з практики;
- підтримка зв'язків із відповідальним керівником практики від організації;
- підготовка узагальнюючого висновку кафедри про проходження практики;

- проведення звітної конференції по результатам практики.

Перед початком практики в Інституті проводиться попередній інструктаж студентів, в ході якого формуються задачі, порядок та умови проходження практики. Особлива увага приділяється складанню графіка переміщення практикантів по робочих місцях організації, що здійснюється у відповідності з вимогами програми практики. Відбувається ознайомлення студентів з програмою практики, додаються пояснення до програми, звертається увага на питання і сторони практики, які потребують особливої уваги у зв'язку з пройденим матеріалом.

Таким чином, забезпечується тісний зв'язок теоретичних знань з практикою. Крім того, викладачі-керівники практики рекомендують види психологічних інтервенцій, з якими необхідно ознайомитися під час практики.

Обов'язки керівника практики від організації:

Керівник практики від організації призначається наказом керівника установи та здійснює керівництво на робочому місці, організовує проходження практики закріплених за ним студентів. Він зобов'язаний:

- ознайомити студента з організацією роботи на конкретному робочому місці;
- у перші дні практики особисто або за допомогою компетентних, висококваліфікованих співробітників ознайомити студента з характером діяльності організації, її структурою та організацією управління;
- визначити студентам завдання відповідно до програми практики;
- здійснювати постійний контроль за роботою практикантів;
- контролювати ведення щоденників (підписує їх), підготовку звітів студентів-практикантів;
- перевіряти виконання студентом правил внутрішнього трудового розпорядку та техніки безпеки, раціональність використання робочого часу;
- регулярно проводити консультації з питань, що виникають у студентів в процесі збору інформації щодо написання звіту практики;
- подати відгук про проходження практики студентом.

Керівники практики від організації несуть персональну відповідальність за виконання програми і календарного графіка практики студентів, дотримання ними внутрішнього розпорядку організації.

Керівники практики від організації зобов'язані планувати щоденну роботу студентів, перевіряти її виконання, допомагати студентам вірно виконувати всі завдання на робочих місцях, організовувати спільно з керівниками практики від Інституту читання лекцій і доповідей, проведення семінарів і консультацій провідними спеціалістами організації.

2.2 Обов'язки студента-практиканта

Студент направляється для проходження практики після складання у повному обсязі іспитів з дисциплін теоретичного курсу навчання. Перед від'їздом на місце практики студент повинен отримати необхідні документи, а також зустрітися з викладачем, що керує практикою, для консультації з питань збору матеріалів і визначення завдань дослідницького характеру, а також щодо оформлення всіх необхідних документів.

Основним обов'язком студента є засвоєння у повному обсязі програми практики.

При проходженні практики студент повинен:

- своєчасно, без запізнь, прибути на базу практики, приступити до проходження виробничої практики у встановлений графіком навчального процесу термін і суворо дотримуватися графіку та термінів виконання робіт;
- виконувати правила внутрішнього розпорядку і трудового розкладу організації, де проходить практику;
- вивчити інструктивні матеріали, накази, розпорядження, діючі нормативи стосовно організації психологічної (діагностичної, корекційної, консультативної) роботи і навчитись використовувати їх для здійснення практичної діяльності психолога;
- виконувати в повному обсязі всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників, нести відповідальність за виконану роботу та за її результати;
- своєчасно скласти письмовий звіт з практики відповідно до індивідуального завдання і надати його керівникам практики.

Студент-практикант повинен щодня нотувати всю отриману інформацію, супроводжуючи її необхідними коментарями, інтерпретаціями, таблицями. Накопичена інформація після обробки та систематизації використовується при складанні звіту про практику.

Після закінчення практики щоденник, завірений підписом керівника від організації і, у разі наявності, печаткою установи, здається на кафедру разом зі звітом про практику та характеристикою на студента, поданою керівником практики від організації (характеристика також засвідчується печаткою).

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Виробнича практика є одним з важливих етапів наскрізної практичної підготовки студентів ЗВО. Кваліфікація може бути забезпечена тільки за умови належної практичної підготовки випускника, запорукою цього і є виробнича практика.

Ознайомитися з структурно-функціональною будовою установи, де проходить практика, з персоналом та його обов'язками. Прийняти на себе обов'язки асистента психолога, психореабілітолога, корекційного педагога, вихователя, або здійснювати функції самостійного спеціаліста.

Брати активну участь в усіх виховних, творчих, навчальних та розвиваючих заходах організації.

Виявити психологічні особливості спілкування в діаді, в групі. Підібрати та апробувати психодіагностичний інструментарій дослідження динаміки результатів психологічної інтервенції.

Проаналізувати дотримання в організації професійно-етичних питань діяльності психолога, психореабілітолога, корекційного педагога, вихователя (вожатого). Проробити наукову і методичну літературу, яка відповідає проблемі соціально-педагогічної детермінації розвитку груп.

Студенти вивчають досвід роботи кращих спеціалістів конкретної організації (психологічної служби, психотерапевтичного/ реабілітаційного центру, закладів освіти тощо); ведуть щоденник практики, де вказувати конкретні види роботи, які виконувалися ними.

Знайомляться та оцінюють систему психокорекційних та інших видів заходів. Приймають участь у розробці програми (індивідуальних чи групових занять) з профілактики психологічних порушень та захворювань. Розвивають відповідальне та творче відношення до проведення психологічної роботи.

Удосконалюють комунікативні, діагностичні, організаторські і аналітичні уміння та професійно значущих якостей. Залучаються до популяризації психологічних знань серед молоді.

Студенти оцінюють вплив кожної психологічної інтервенції на стан клієнтів на основі показників успішності та ефективності виконання ними психологічних вправ, а також аналізують зміст корекційно-педагогічних і психореабілітаційних заходів, запроваджених психологом.

Звіт має відобразити всі аспекти діяльності студентів на базі практики і може бути структурований (Додаток А).

Рекомендована форма підсумкового атестування – диференційований залік.

4. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

4.1 Організація контролю за практичною підготовкою студентів

Контроль проходження практики з боку вищого навчального закладу здійснюється:

- керівником практики;
- завідувачем відповідної кафедри;
- представником деканату.

Метою контролю є виявлення та усунення недоліків і надання допомоги студентам у виконанні програми практики.

Підсумковий контроль відбувається під час оцінювання та захисту звіту з практики.

Після закінчення терміну практики студенти звітують на кафедрі про виконання програми практики. Загальна форма такої звітності – подання письмового звіту з позитивною відміткою керівника від організації. Крім того, подається заповнений і оформлений щоденник практиканта, де міститься засвідчений печаткою відгук керівника від організації-бази практики про виконання студентом програми практики.

Звіт перевіряє керівник практики від Інституту і ставить підпис на титульній сторінці.

Письмовий звіт разом зі щоденником подається у встановлений термін (не пізніше трьох днів до закінчення практики) керівнику практики від ЗВО для перевірки, рецензування та допуску до захисту.

До захисту допускаються студенти, які повністю виконали програму практики, представили звіт згідно з встановленою формою та одержали позитивну характеристику керівника від організації-бази практики.

Захист звітів відбувається на кафедрі психології або на робочих місцях практики в комісії, що призначається завідувачем кафедри. При оцінюванні роботи студента береться до уваги відгук, виданий йому керівником практики від організації.

Після захисту звіти та щоденники зберігаються в деканаті протягом 3-х років.

Результати захисту звітів заносяться в екзаменаційну відомість та проставляються у залікових індивідуальних відомостях.

При визначенні рівня академічної успішності при отриманні диплому разом з іншими оцінками студента враховуються оцінки за практики.

4.2 Оформлення звіту

Загальна і характерна форма звітності студента за практику – це подання письмового звіту, підписаного й оціненого безпосередньо керівником від Інституту.

Звіт про практику повинен бути поданий з додержанням наступної форми складання звіту:

- Титульний аркуш (Додаток Б).
- Зміст – містить перелік приведених у звіті розділів і тем з вказівкою сторінок, додатків (Додаток А).
- Вступ – включає коротку характеристику організації, послуг, що здійснюються та завдань, які стоять перед організацією на сучасному етапі.
- Головна частина – містить звіт про конкретно виконану студентом роботу під час практики. Зміст цього розділу повинен відповідати вимогам, які висуваються до звіту програмою практики і індивідуальним завданням. Зокрема тут мають бути представлені методи психологічних інтервенцій (корекційні програми, тренінги тощо) та оцінка їх ефективності.
- Висновки і рекомендації – студент робить свої висновки і вносить рекомендації з приводу розширення спектру психологічних та реабілітаційних послуг організації.
- Список використаних джерел.
- Додатки – подається відповідний матеріал (діагностичні бланки, документація тощо), який студент відбирає при складанні звіту.

Робота має бути надрукована на комп'ютері. Всі листи текстової частини повинні мати наскрізну нумерацію (знизу по центру).

Розділи визначаються окремими змістовими заголовками.

Виклад матеріалу повинен бути чітким, коротким та ясным. Всі таблиці та ілюстрації нумеруються і розміщуються відразу після вказівок на них. У разі наявності, до звіту додаються первинні діагностичні дані та статистичні обробка (Додатки).

ОБСЯГ ЗВІТУ про проходження практики повинен становити **5-7 сторінок** комп'ютерного тексту з навчальної практики та **7-10 сторінок** з виробничої практики. Назва та розмір шрифту – Times New Roman № 14 на аркушах формату А4 (210 x 297 мм) через 1,5 інтервали. Кожна сторінка повинна мати відступи з чотирьох сторін таких розмірів: лівий – не менше 25 мм, правий – не менше 15 мм, верхній і нижній – не менше 20 мм.

Для захисту звіту студент готує **ПРЕЗЕНТАЦІЮ НА 7-10 СЛАЙДІВ**, яку прикріплює до відповідного Google-класу. В презентації має бути відображено виконання студентом завдань практики.

Список використаних джерел

1. Закон України “Про вищу освіту” від 28.12.2014 р.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
1. Закон України "Про освіту" в редакції від 2017 р: Закон України «Про освіту», № 2145-VIII від 05.09.2017.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Кодекс законів про працю України
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
3. Наказ Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. №93 Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 07.06.1999 р. № 992 Про затвердження Порядку надання робочих місць для проходження учнями, слухачами закладів професійної (професійно-технічної) освіти виробничого навчання та виробничої практики
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/992-99-п>
5. Положення про організацію освітнього процесу Приватного вищого навчального закладу «Київський інститут бізнесу та технологій» Товариство з обмеженою відповідальністю <http://surl.li/wxmcmu>
6. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти Київського інституту бізнесу та технологій <http://surl.li/wxajsa>

Зразок змісту звіту з навчальної/ виробничої практики

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. Основні структурні підрозділи організації	4
РОЗДІЛ II. Документація, яка регламентує роботу підрозділів	5
РОЗДІЛ III. Специфіка роботи психолога/ психореабілітолога в організації	6
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ	9
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	10
ДОДАТКИ	11

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

Кафедра психології

ЗВІТ
з проходження виробничої практики

студента ____ курсу
спеціальності "Психологія"
_____ групи

(прізвище, ім'я, по-батькові)

База практики

(повна назва установи)

Керівник практики від Інституту

(звання, ПІБ)

Захищений з оцінкою _____

КИЇВ 2025